

## Första söndagen i Advent

TEXT: JOH. 18:36–37

Advent betyder ankomst, och Han, som kommer, är Jesus Kristus själv. »Herren kommer till sin kyrka« – det är överskriften över alla texterna på första söndagen i Advent. I denna sats kan hela den innevarande dagens budskap uppsamlas. Vår särskilda predikotext ur Johannesevangelietets artonde kapitel ingår som en del i detta starka och mäktiga budskap: »sanningens Konung« inför världsmakten, inför Pontius Pilatus.

Detta, att Kristus »kommer« till sin kyrka, är ju en bild. Ty han kommer icke såsom en synlig, vandrande människa kommer. Han kommer i andlig mening – men andligen sett skulle man ju kunna säga, att han alltid finns i sin kyrka, att han är där, och alltså icke »kommer« vid kyrkoårets början. Men – det ligger mera, än man skulle tro i uttrycket »Herren kommer till sin kyrka«. Kristus kan inte vara i sin kyrka på något annat sätt än så, att han ständigt kommer. Ty Kristi närvaro i kyrkan är en närvaro genom Ordet: när det är tyst, är han borta – ingen magi, när kyrkans budskap ljuder, rent och oförfalskat, då är Han där, livs levande och mäktig. Detta budskap kan förfuskas och förfalskas och ersättas med människoord – då viker Kristus från sin kyrka, och hon förlorar Hans kraft, även om medlemmarna i hennes led för tillfället bli flera. Och det vållar, alltid samma inre möda att verkligen bevara Kristi eget budskap oförkränkt, det är icke någonting, som kyrkan blir färdig med: hon måste tvärtom i varje tid på nytt arbeta med denna uppgift – och så kommer då Kristus på nytt i varje tid, liksom fjärran ifrån, Han kommer då sanningens budskap predikas.

Detta är hans rike, hans konungadöme. Pilatus frågar ju: »Så är du dock en konung?« och Jesus svarar: »Du säger det själv, att jag är en konung. Ja, därtill är jag född och därtill har jag kommit till världen, att jag skall vittna för sanningen.« Så länge jorden står inskränker sig Kristi konungavälde till detta, att han talar – och icke kan nedtystas.

Predikan hölls den 28 november 1943 i Motala verkstads kyrka. Wingren tjänstgjorde då som kontraktsadjunkt i Motala församling (21 juli 1943–31 januari 1944). Tjänsten innebar mycket skrivbordsarbete på pastorsexpeditionen. Detta var så ansträngande för Wingrens sedan födseln missbildade högerhand, att han under denna tid dikterade sina predikningar för hustrun Signhild. Predikomanuskriptets muntliga karaktär blir på grund av detta åtminstone inte mindre än annars. Den 22 december 1943 tilldelades Wingren docentstipendium vid Lunds universitet från den 1 februari 1944 till den 31 januari 1947.

Något rike i makt på jorden, något politiskt rike, blir det aldrig av hans konungadöme, aldrig före yttersta dagen. »Mitt rike är icke av denna världen« – det är grundordet i hans trontal. En gång skall visserligen hans rike komma såsom ett synligt rike, som alla kan se, men när detta sker, då finns icke längre »denna världen.« Då är jorden förtärd av lågor och all mänsklighetens historia är avslutad. Då är uppståndelsens oförgångliga liv kommet. För oss, som leva här, finns endast en väg till detta Kristi rike: att här på jorden i tro och lydnad ta emot Kristi ord, att bära vårt kors och leva i kärlek, att en dag – när vet ingen – kroppsligen dö och så genom döden gå in i det himmelska livet, där vi få se Honom sådan Han är. Intill dess består hans rike icke i påtaglig makt utan blott i ord, i evangeliet, i detta att han »vittnar för sanningen«, och Kyrkans väsentliga och stora uppgift, jämte och över de andra uppgifterna, är just denna, att i varje tid låta hans ord höras, så att Han själv får »komma« till varje släkte och »vittna för sanningen«.

På jorden, i »denna världen«, är det andra riket än Kristi rike, som ha yttre makt. Herren anger själv det viktigaste kännetecknet för alla sådana jordiska riket, då han säger till Pilatus: »Om mitt rike vore av denna världen, så hade väl mina tjänare kämpat för att jag icke skulle bli överlämnad åt judarna. Men nu är mitt rike icke av denna världen.« Kristus segrar när han lider. Ett jordiskt rike måste kämpa för att bestå mot sina fiender. Striden hör hemma här på jorden. Detta gäller alla jordiska riket utom de dåliga och livsodugliga – det gäller även Sverige – och viljan att strida till försvar för sitt bestånd är icke någon uteslutande ond egenskap hos ett jordiskt rike. Det har Kristus icke menat; han vill blott skilja på jordens riket och sitt eget rike. Striden – även med våld, även till blods – är en börda, som för syndens skull har blivit lagd på folket, och den bördan kommer att ligga kvar på dem intill den dag, då Kristus återvänder såsom Konung och upprättar sitt eviga himmelska rike. Ändå finns det frid på jorden redan nu, i den blödande världen där kriget rasa, står Kristi kyrka och vittnar om, att denna jord icke är allt, att himmelen väntar oss efter döden, att Kristus en gång blir en synlig konung i uppståndelsens värld. Det finns en gemenskap av kärlek och av ljus hopp i vår värld. Överallt söker nu denna jordens makter att utnyttja Kristi kyrka för sina inomvärldsliga syften. I diktaturländerna vill man använda kyrkan till folkets uppfostran och sammanhållning, ty dessa herrar tro icke på någon himmel utan betrakta jorden – folkets liv, rasens liv – såsom det enda verkliga och viktiga att leva för. I dessa länder hamnar Kristus på nytt inför Pilati domstol, misstänkt för revolutionär verksamhet. Vi ha sett, att kyrkan i ett sådant läge i våra dagar har kunnat

visa trohet mot Ordet, trohet mot sitt budskap, sanningen: denna jord, folket, rasen får icke avgudas och tillbedjas. Guds rike är icke av denna världen, och alla människor äro syndare – ingen, icke ens ett folks Ledare, har rätt till herradöme över undersåtarnas samveten. Den som har vistats i ett sådant land och hört en sådan frimodig förkunnelse, han har fått känna något utav Ordets väldiga styrka när det ljuder utan avprutning, och han vet, att Kristus, Kyrkans Herre, själv är i Ordet, detta som låter så konstigt, så att när detta starka och evigt friska bibelord bryter fram och förkunnas rent, då sker detta: mattheten släpper taget och kraften strömmar till, »Herren kommer till sin kyrka.« Han kommer, han som en gång korsfästes och förhånades av fåkunniga människor en påskhelg i Jerusalem, men som brutit upp sin grav och grundat sin kyrka för eviga tider, han kommer i varje släkte, nu mitt i detta materialistiska Europa, han kan icke förjagas utan gör sig alltid hörd och han utför sitt frälsningsverk i folkens fördolda liv med en stilla och outgrundlig kraft. Men låt oss inte bara tänka på diktaturländerna, vi ha alldeles nog med hedendom i Sverige. Och även här börjar röster av liknande art att höras, röster som förkunna, att kyrkan har värde, endast om den direkt ställer sig i samhällets tjänst, här såsom ett värn för demokratin, alltså för ett »rike av denna världen«. När man inte tror på något annat liv än detta jordiska liv, så känner man inga andra mål för någon verksamhet än de jordiska målen, och man finner det meningslöst med en kyrka, som predikar samma gamla nötta läror som för tusen och snart tvåtusen år sen: läran om Kristus såsom frälsare och om himmelen såsom det rätta målet för människornas vandring på jorden. Då måste Kristi kyrka upprepa sin Herres ord till Pilatus: »Mitt rike är icke av denna världen« – jag måste vittna för sanningen, jag kan bortstötas och dödas, jag kan vika bort från Sveriges folk och land och där lämna rum för hedendomen, men jag kan icke upphöra att vittna för sanningen, jag skall alltid gå mäktigt fram någonstans på jorden – under den tid, som nu stundar, kanske i missionens länder i Afrika och Asien, icke i Europa – men alltid, alltid, intill historiens sista dag, skall jag komma till jorden på nytt, komma till min kyrka, som ej känner några gränser utav språk och ras och hudfärg, komma i mitt Ord om en himmel efter döden, Ordet om »ett rike som icke är av denna världen«.

Ty en sak är viss: det skall alltid finnas människor, som sätter tro till Kristus; hur många det är i varje tid, det vet Gud allena i sitt outgrundliga rådslut. I vissa tider äro de många, i vissa tider – såsom nu – är de få. Kristus sade till Pilatus: »Var och en som är av sanningen, han hör min röst.« Jordens herrar må skrika, hur högt de vill, och formligen lägga be-

slag på människorna – alltid skall det finnas några, som endast förstrött lyssna till dem och i stället bida efter en annan, stilla och inträngande stämma, rösten från honom som själv bar sitt kors: »Kommen till mig I alla som arbeten och ären betungade, så skall jag giva eder ro«. Därför kommer det alltid att finnas en kyrka, dvs. en skara människor, som hör Ordet och anammar sakramenten, som tar emot Kristus i sina hjärtan och som sträcker sig mot himmelens rike. De människorna känner en särskild glädje, när Herren kommer till sin kyrka, och på första söndagen i Advent blommar den glädjen rikare än vanligt.

Och när Kristus så får komma med hela sitt ord obeskuret, inte bara såsom nyttig för folket, utan såsom min Herre, då skall det också visa sig, att kraften från Kristus är till gagn för jordens liv och icke till skada. Hans Ande är kärlekens ande, och en sann Kristi lärjunge är på vakt mot sin själviskhet, han är villig att tjäna sin nästa och att lyda sitt folks lagar till det helas båtnad. Kristi bud är kärlekens bud, som kräver att varje människa, även den fattige och obotligt sjuke, skall tillerkännas rätt att leva och icke får hanteras vårdslöst av den starke och rike. Den allmänna förvildningen i vår världsdel beror förvisso icke därpå, att Kristi ord om ett rike ovanför denna världen har gjort människorna likgiltiga för det jordiska livet, varit »opium för folket«, ty kärleken känner icke likgiltighet för nästan på jorden, utan denna förvildning beror snarare därpå, att människorna i de olika folken ha vägrat lyssna till Kristi ord och därför ha hamnat i ett hejdlöst avgudereri utav det jordiska goda, en tillbedjan utav penningen, kolonierna, levnadsstandarden, »livsrummet« – ty det är detta, som kriget i grunden gäller. Livets krafter och viljan till gemenskap människorna emellan och folken emellan skall återvända, om Kristus – han som bad även för de onda, som korsfäste honom – får återvända. Idag kommer han på nytt till sin kyrka, även till sin kyrka i Sveriges land. Han kommer utan jordisk makt, i sitt blotta Ord, men »var och en som är av sanningen, hör hans röst«. »Gör porten hög, gör dörren bred, ditt hjärta till hans boning red.« – »Dig vare pris, o Jesu kär, som komma vill och bli mig när«. Amen.